

Informatieblad: Iepen

Andere namen:	1. Europees iepen: olmen (Nederland), Feldulme, Ulme, Rüster (Duitsland), elm (Groot-Brittannië), orme (Frankrijk). 2. Amerikaans iepen: 2a. soft elm, gray (grey) elm, white elm, water elm, 2b. red elm, slippery elm. 3. Canadees iepen, rock elm. 4. Japans iepen.
Botanische naam:	1. Ulmus x hollandica Mill., U. carpiniifolia Gled. (= U. campestris L.p.p.), U. glabra Huds. (= U. montana With.), U. procera Salisb. (= U. campestris L.p.p.), U. laevis Pall. (= U. effusa Willd. 2. 2a. Ulmus americana L., 2b. Ulmus rubra Muehl. 3. Ulmus thomasii Arg. 4. Ulmus davidiana Planch. var. japonica Nakai, U. laciniata (Trautv.) Mayr.
Familie:	Ulmaceae.
Groeigebied:	1. Europa. 2. en 3. Oostelijk Noord-Amerika. 4. Japan.
Boombeschrijving:	Hoogte 35-40 m, takvrije stam 10-18 m, diameter 0,9-1,4 m, tot 2,5 m komt voor. Iepenbomen kunnen soms wortelknollen leveren. Deze worden meestal aan de voet van de stam of even daarboven aangetroffen. Het van deze knollen afkomstige decoratieve fineer wordt als zeer waardevol beschouwd.
Aanvoer:	Zaaghout en gekantrecht hout.
Houtbeschrijving:	Ringporige houtsoort. Groeiringen opvallend door de grote vroeghoutvaten, wat het hout een aantrekkelijke vlamtekening, maar de nerf grof maakt. Iepenhout is vast, taai, vrij licht en meestal gelijkmatig van structuur. Canadees iepen of rock elm is zwaarder, harder, sterker en taaier dan Europees iepen. Japans iepen komt met Europees iepen overeen, maar is egalier van kleur en heeft meer glans. Het is fijner van structuur, iets zachter en ook gemakkelijker te bewerken. Amerikaans iepen wordt af en toe op de markt aangeboden. Het kernhout van Europees iepen is lichtbruin tot dof donkerbruin, soms met een groenachtige glans. Het spint is geelwit. Van soft elm is het kernhout licht grijsbruin tot rozebruin, het brede spint grijswit tot lichtbruin. Het kernhout van red elm is roodbruin tot donkerbruin gekleurd met smal grijswit tot lichtbruin spint. Door de iepenziekte (veroorzaakt door een schimmel die de boom na enkele jaren doodt) is het Europese iepenbestand drastisch afgenomen, waardoor iepenhout nog maar weinig wordt aangeboden.
Houtsoort:	Loofhout
Draad:	Recht, soms kruisdraad (voornamelijk bij Engels iepen).
Nerf:	Matig grof.
Volumieke massa:	(470-)630- 650-680(-850) kg/m ³ bij 12% vochtgehalte, vers 1040 kg/m ³ .
Werken:	Middelmatig.
Drogen:	Matig snel. Gevoelig voor collaps. Door de vrij grote krimp kan tijdens het drogen een sterke vervorming optreden. Dit kan worden tegengegaan door bij droging de stapellatten vrij dicht naast elkaar te leggen en de stapels te verzwaren met betonnen tegels of platen. Vervorming en collaps kunnen deels worden hersteld door reconditioneren
Bewerkbaarheid:	Iepen is in het algemeen, zowel met de hand als machinaal, vrij gemakkelijk te bewerken. Met zagen bij warrig draadverloop, dat bij Engels iepen voorkomt, bestaat kans op vastlopen van de zaag als droogspanningen aanwezig zijn.
Spijkeren & schroeven:	Goed, maar deze kunnen scheurtjes veroorzaken.
Lijmen:	Goed.

- Buigen:** Zeer goed (foutvrij hout).
- Oppervlakafwerking:** Goed.
- Duurzaamheid:** Schimmels 4. Anobium G. Termieten G.
- Impregneerbaarheid:** Kernhout 2-3. Spint 1.
- Bijzonderheden:** Vroeger was het gebruikelijk iepenstammen langdurig (enige jaren) onder water te bewaren (te wateren), waardoor de kleur van het spint die van het kernhout benaderde. Ook kan dit wateren de kwaliteit van het hout verbeteren (verminderen van groeispanningen).
- Toepassingen:** Massief en als finer voor meubelen en betimmeringen. Waar het op taaheid en geringe werking aankomt (na wateren) in de carrosseriebouw en wagenmakerij, wagenborden, betimmeringen en lijsten, wielnaven, velgen en stuurwielen. Verder voor draaiwerk, gereedschapsstelen, scheepsblokken, borstels, roeiremen, klompen en gietmodellen.

